

Meergaard: Jeg skal blot tillade mig at gjøre den korte Bemærkning, at der neppe kan være Tvivl om, at man maa være enig i at billige det foreliggende Lovforslag, og det har dobbelt glædet mig, at høre den høitærede Minister udtale, at han tænkte paa ogsaa at afløse den Deel af Dvægtienden, som hører til Konge- og Kirketienden. Dette anseer jeg for et stort Gode, saameget mere, som hvor een Mand eier Kirke- og Kongetienden i Føring med Dvægtienden, der er den i Regelen afløst, og hvor dette er Tilfældet, er den ansat til Korn; men der er enkelte Steder, hvor Dvægtienden eies af Latinskoler, offentlige Stiftelser etc., og der er det som oftest til stor Gæne for Eierne at faae den opkrævet; det kan undertiden ikke betale sig for dem, da det i Almindelighed ere meget smaa Poster, hvoraf den skal opkræves, ligesom det ogsaa er megen Uleilighed for Yderne at være tilstede, naar disse Tiendetagere komme, og gjøre Rede for deres Besætning etc. Men der er endnu en anden Ting, som gjør det af Vigtighed at faae denne Tiende afløst, og det er, at for at faae disse Smaaafgifter opkrævede, maae de vedkommende Stiftelser og andre Instituter ofte renoncere paa en betydelig Andeel af Indtægten, ja, det er vistnok ikke sjældent, at Tre-diebelen indtil Halvdelen gaaer væk for Opkrævningen; jeg troer derfor, at Yderne ville ved Afvigelsen af Kjendelsen komme til, naar der blot bliver taget Hensyn til, hvad jeg mener er billigt, nemlig til, at vedkommende Instituters Indtægter ikke blive formindskede, at erholde betydelig Gevinst. Man maa huske paa, at der maa søges paalidelige Folk til at foretage disse Opkrævninger; det maa være Mænd, som maae kunne see, hvad vedkommende Ydere besidde af Kreaturer, Lam, Føl etc., hvoraf Tienden svares, hvoraf vil sees, at Opkrævningen er forbunden med ikke ubetydelige Udgifter. Dette Spørgsmaal troer jeg er af megen Vigtighed, og jeg maa derfor være den høitærede Minister Tak skyldig, fordi han vil søge at knytte det til denne Lov.

Sable: Det er forskjellige Ytringer, der ere fremkomne fra forskjellige Sider angaaende Offeret, der have foranlediget mig til at gjøre et Par Bemærkninger. De gaae alle ud fra

den Forudsætning, at der i den Henseende bestaaer et Frivillighedsforhold mellem Sjælesørgeren og Menigheden; det er ganske rigtigt, saaledes var det fra Begyndelsen, og saaledes var Hensigten med Offeret, men i Tidernes Løb har det faaet en anden Skikkelse, og medens der mange Steder endnu kan være et saadant Forhold mellem Menigheden og Præsten, kan man ikke forlange, paa Grund af de menneskelige Forholds Skrøbelighed, at det skal være en almindelig Regel overalt. Jeg gaaer kun ud fra, at vi ikke skulle lade os forlede af et Jølesseshensyn og tabe Sagens statsøconomiske Side af Sigte. Dette Offer er ikke mere en frivillig Sag, men blot en af de Maader, hvor paa Staten lønner nogle Embedsmænd, og naar man da vil gaae hen atter at gjøre det til en frivillig Sag, saa er det ikke Andet, end at der sættes en Præmie for den store Mængde i Befolkningen, der gjerne vil være fri for at svare denne Skat. Om de ikke betale den med stor Belivillie, saa betale de den dog, og naar Præsterne indkræve dette lille Høitidsoffer, som er lægges af Alle, som et Bidrag til den offentlige Gudsbjærkelse, er der Ingen, der vil gjøre Indsigelse derimod, og man vil da beholde det, som det nu er, nemlig som et Middel til at lønne med, hvilket det da ogsaa kunde tjene til, naar vi komme til det forønskede Maal, at sætte Geistligheden paa fast Gage. Det er denne Side af Sagen, jeg beder ikke at tabe af Sigte; det er langtfra, at jeg vil tale imod de Mænds særdeles gode Villie, som have talt om den skjønne Jøelse og Billighed, hvormed Offeret paa flere Steder ydes, og som de have foreholdt os ved denne Leilighed, men jeg beder Dem vel lægge Mærke til, at ved en Ordning, hvor Noget skal gjøres frivilligt, som nu er og længe har været en Tvang, vil der kun opnaaes, hvad vi ved flere slige Leiligheder have seet, at der sættes en Præmie paa ikke at betale. De ærede Herrer maae ikke tage det ilde op, men vi ere Alle, mere eller mindre, Børn af en vis almindelig Skrøbelighed, — vi ville ikke gjerne ud med Penge, og hos Mange af os sidde de ikke meget løse; man skal derfor ikke sætte en Belønning paa at blive fri. Offeret har forklarhundreder tilbage været en Frivilligheds Sag, men nu er det det ikke længere.